Overstappen

van vso naar regulier vo

Versie 1.5 – 5 juni 2025

SWV VO 30 06

Inhoudsopgave

1 Inleiding **3**

Goed onderwijs, met inclusie als resultaat 3

2 Overstappen van vso naar regulier vo: een zorgvuldige en gezamenlijke aanpak **5**

Gelaagdheid in ondersteuning 5

De overstap van vso naar regulier vo in vijf stappen 6

Stap 1: De leerling in beeld brengen 8

Stap 2: Oriëntatie op en met de vo-scholen 10

Stap 3: Voorbereiding op de overstap 12

Stap 4: Overstap en nazorg 14

Stap 5: Voortgang in regulier onderwijs 16

Versie 1.5, publicatiedatum 3 juni 2025.

Ons beleid is altijd in ontwikkeling. Check onze website www.swvvo3006.nl voor de meest actuele versie van dit document.

1 Inleiding

We willen dat elke jongere erbij hoort en succesvol is op school. Ook jongeren die extra ondersteuning nodig hebben. Om dat te bereiken werken we in de regio met alle scholen samen om elke leerling een passende onderwijsplek te bieden.

Goed onderwijs, met inclusie als resultaat

Jongeren de beste kansen bieden op een succesvolle ontwikkeling door inclusief onderwijs te organiseren: dat is de ambitie die het Rijk voor 2035 heeft gesteld. Wij omarmen deze ambitie. We geloven dat we inclusief onderwijs bereiken door het inzetten van kennis, expertise, tijd en ruimte om de leeromgeving zo aan te passen dat steeds meer jongeren er optimaal van kunnen profiteren.

Alle schoolbesturen van het samenwerkingsverband in deze regio willen deze beweging verder brengen. De richting die we geven is niet vrijblijvend. Als we inclusief onderwijs willen versterken, moeten we keuzes durven maken die het belang van het collectief dienen.

Onderwijs dichtbij huis: gelijke kansen voor elke leerling

We vinden het belangrijk dat jongeren in hun eigen buurt onderwijs kunnen volgen. Dat draagt bij aan gelijke kansen. Als een leerling extra ondersteuning nodig heeft, proberen we dat daarom eerst in de eigen klas en de reguliere school te regelen. Voor meer gespecialiseerde hulp zoeken we oplossingen binnen een andere reguliere school en als dat echt niet voldoende is, binnen het voortgezet speciaal onderwijs. Hierbij werken we nauw samen met leerlingen zelf, ouders en andere berokken organisaties.

Doorstromen vanuit succes

Als leerlingen al vroeg in hun schoolloopbaan de juiste ondersteuning krijgen en succes ervaren, geeft hun dat zelfvertrouwen voor de toekomst. Daarom zetten we in op preventieve en curatieve maatregelen en werken we intensief samen met andere onderwijssectoren. Onze ambitie is om het aantal leerlingen in het gespecialiseerd onderwijs te verminderen en meer leerlingen vanuit het vso naar het regulier onderwijs te laten overstappen.

Het overstappen naar regulier onderwijs biedt meer kansen in de schoolloopbaan en op de arbeidsmarkt. Vo-scholen hebben meestal een breder aanbod aan profielen en praktijkvakken. Dit zorgt ervoor dat het onderwijs beter aansluit op de mogelijkheden, het niveau en de interesses van de leerling. Het is daarom wenselijk dat leerlingen in de onderbouw van het vso de overstap naar het vo kunnen maken.

Ook sociale inclusie speelt een belangrijke rol. In het vo komen leerlingen in contact met leeftijdsgenoten. Samen met hun broers, zussen en vrienden kunnen ze dan naar een school in de buurt. Dit stimuleert hun sociale ontwikkeling.

Samenwerking als sleutel tot een succesvolle overstap

Voor een succesvolle overstap is het belangrijk dat vo en vso goed contact hebben en samenwerken. Uit ervaring weten we dat het vso vanuit expertise en kennis de leerlingen goed kan begeleiden en inschalen. Daardoor verloopt de overstap naar het vo vaak soepel. Het vo kan deze leerlingen met hun passend ondersteuningsaanbod een warm welkom geven en zorgen voor een zachte landing.

Je vindt het ondersteuningsplan met de ontwikkelagenda's, de jaarplannen en de jaarverslagen op onze website.

2 Overstappen van vso naar regulier vo: een zorgvuldige en gezamenlijke aanpak

Gelaagdheid in ondersteuning

Elke school biedt basisondersteuning en extra ondersteuning van hoge kwaliteit. Als een leerling meer nodig heeft, brengt de school eerst de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte in beeld. Daarna bekijkt het ondersteuningsteam van de school hoe de ondersteuning in de eigen school georganiseerd kan worden. Voor advies of expertise kunnen begeleiders van het samenwerkingsverband betrokken worden. Binnen SWV VO 30 06 werken we met een gelaagdheid in ondersteuning. De overstap van vso naar regulier vo volgt deze gelaagdheid.

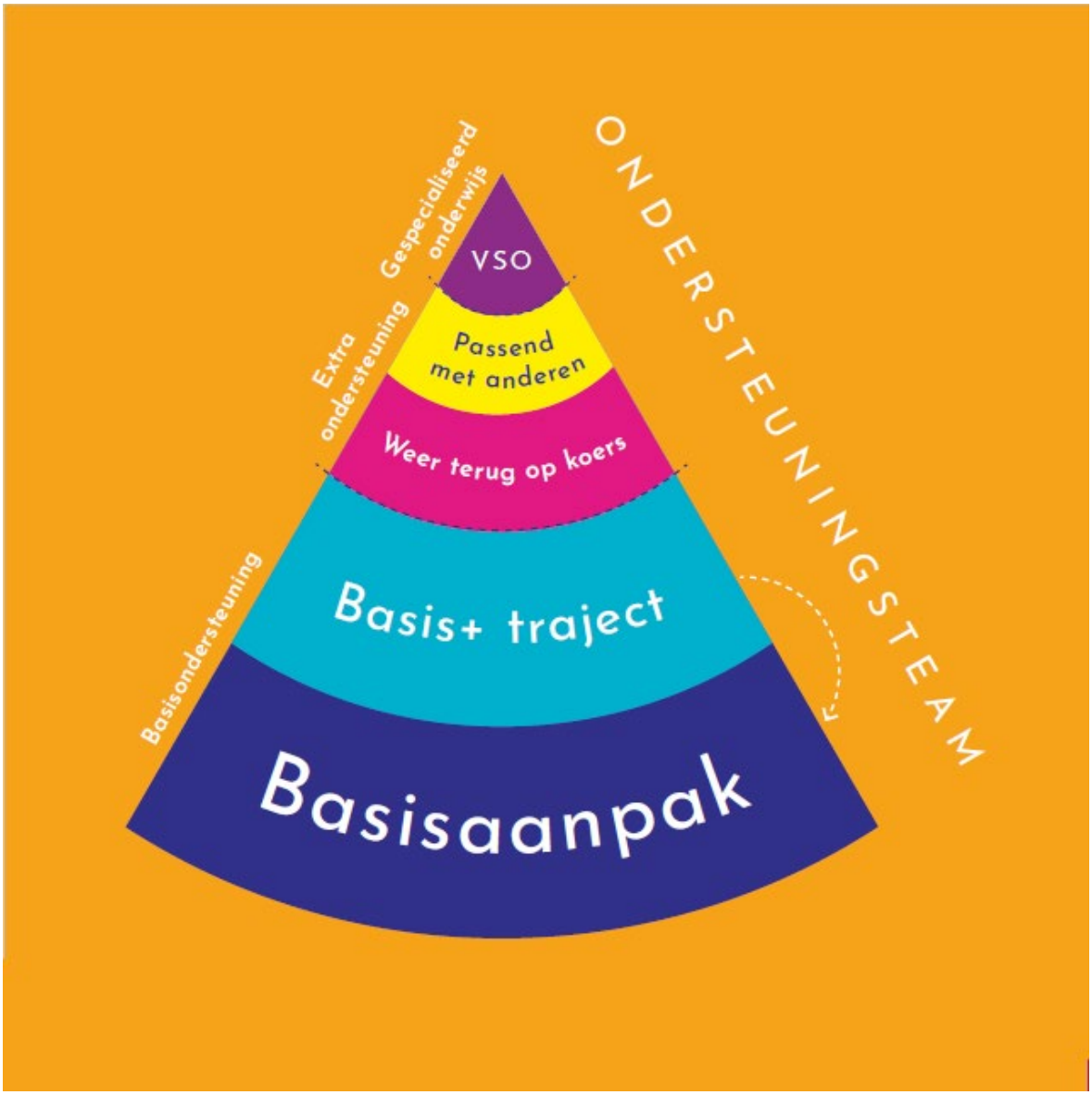

De overstap van vso naar regulier vo in vijf stappen

De volgende stappen vormen de basis voor het proces van overstappen van vso naar regulier vo.

<table>
<tr><td rowspan="6">Voortgezet Speciaal Onderwijs</td><td>Stap 1: De leerling in beeld brengen</td></tr>
<tr><td>Het vso brengt samen met ouders en leerling actief in kaart welke leerlingen de mogelijkheid hebben om over te stappen naar het vo. In het Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) zijn de doelen, het uitstroomperspectief en de ondersteuningsbehoefte van de leerling op de verschillende domeinen vastgelegd. De intentie om over te stappen naar het vo is zichtbaar in het OPP.

Voor leerlingen vanuit het reguliere po, waarbij er twijfel is of een reguliere vo-school al volledig passend is op basis van onduidelijke- of complexe ondersteuningsbehoeften, geldt in overeenstemming met ouders een tijdelijke plaatsing op het vso. Een reguliere vo-school is dan altijd betrokken en samen worden er afspraken gemaakt hoe en wanneer leerlingen vanuit het vso terugstromen naar regulier vo (vertraagd overstapplan), vastgelegd in een OPP.</td></tr>
<tr><td>Stap 2: Oriëntatie op en met de vo-scholen</td></tr>
<tr><td>Het vso adviseert over het onderwijsniveau dat de leerling volgt en welke reguliere vo-school, thuis nabij, het beste past bij de ondersteuningsbehoefte en het niveau van de leerling. Hierbij wordt rekening gehouden met de wens van ouders en leerling. Het is belangrijk dat het vso het ondersteuningsaanbod van het vo kent en dat er contact is tussen het vso en vo, bijvoorbeeld tijdens de overstaplunch. Als er sprake is van een vertraagd overstapplan, dan heeft deze oriëntatie al eerder plaatsgevonden. Aan het eind van deze stap is een passende vo-school gekozen.</td></tr>
<tr><td>Stap 3: Voorbereiding op de overstap</td></tr>
<tr><td>De vso- en vo-school maken samen een concreet plan van aanpak om de leerling voor te bereiden op de overstap naar een reguliere vo-school. Dit plan wordt gemaakt in overleg met alle betrokkenen, zoals de leerling, ouders, mentor, docenten, het ondersteuningsteam van de vo-school en eventuele ketenpartners. Het doel is om de overstap zo zorgvuldig en soepel mogelijk te laten verlopen.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Passend met anderen</td><td>Stap 4: Overstap en nazorg</td></tr>
<tr><td>Er is een specifiek alternatief. De vso-school en de nieuwe vo-school zijn samen verantwoordelijk voor een warm welkom, een optimale introductie en een zachte landing voor de leerling en de ouders in het vo. We werken met het ‘Geld volgt leerling’-principe (zoals vastgelegd in ‘Notitie: geld volgt de leerling 2025’, werkwijze aanvraag arrangement passend met anderen). Het vso blijft bereikbaar voor nazorg. Wat die nazorg inhoudt leggen de vso- en vo-school samen met alle betrokkenen vast in het plan van aanpak voor de betreffende leerling.</td></tr>
</table>

Terug op koers	**Stap 5: Voortgang in het regulier onderwijs**
	Standaard aanbod extra ondersteuning: Individueel leerlingtraject in de school, binnen een kleine groep/aparte klas. Er is sprake van intensieve ondersteuning op gedrag, leren, aanwezigheid, welbevinden. Met een expert vanuit school en betrokken ketenpartners.
Basis + traject	*Doelgerichte interventie:* Traject individueel of collectief in de school, binnen een kleine groep/(aparte) klas. Er is sprake van het normaliseren van de ondersteuning op gedrag, leren, aanwezigheid, welbevinden voor een duidelijk afgebakende periode van tijd. Interventie vindt plaats met een lid van het ondersteuningsteam, de mentor/coach en het docententeam.
Basis aanpak	*Pedagogisch en didactisch* aan het werk in de klas met mentor/coach en docententeam. Er is sprake van de regionale basisondersteuning.

Stap 1: De leerling in beeld brengen

Het ondersteuningsteam van het vso bespreekt tijdens voorlichtingsgesprekken met leerlingen en ouders uit de onderbouw de mogelijkheden en werkwijze van een overstap naar het vo, indien de intentie er is. Dit onderwerp komt terug in een driehoeksgesprek tussen de leerling, ouders en orthopedagoog. Hierbij vullen zij samen het Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) in, bespreken dit of passen het zo nodig aan.

Voor leerlingen met een vertraagd overstapplan is het OPP, waarin afspraken over doelen en evaluatie opgenomen zijn, geschreven in samenwerking met het vo, bij start op het VSO.

	Wat we doen	Hoe we dat doen	Wat de wet zegt	Wat de rol van het Team SWV is	Wanneer het plaatsvindt
Voortgezet Speciaal Onderwijs	• Het vso weet welke vaardigheden de leerling nodig heeft op het vo (denk ook aan praktische zaken als agendagebruik, huiswerk plannen en maken). • Het vso schaalt de leerling in, volgt de leerling en kijkt wanneer de leerling klaar is voor de overstap naar het vo. • De ontwikkeling van de leerling op cognitief, sociaal-emotioneel gebied en in executieve vaardigheden is duidelijk in kaart gebracht. De ondersteuningsbehoefte van de leerling is leidend bij het kiezen van een passende onderwijsomgeving: wat is de beste school voor deze leerling?	• Ouders en de leerling weten dat er wordt toegewerkt naar een overstap naar het vo. • Het vso werkt planmatig en handelingsgericht aan de ontwikkeling van vaardigheden die de leerling nodig heeft voor de overstap, in overleg met de leerling, ouders en het vo. • Het vso gebruikt het OPP als basis om aan concrete doelen te werken. Er is contact met jeugdzorg en hulpverlening, als dat nodig is.	• Het vso evalueert samen met de leerling en ouders minimaal één keer per jaar het OPP en geeft advies over de mogelijke overstap. Ouders en de leerling worden om toestemming gevraagd om de leerling te bespreken met externe partijen.	• Het perspectief op een overstap naar regulier vo begint wanneer de ACTA een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) afgeeft. De begeleider swv kan worden ingeschakeld om een onafhankelijke observatie van de leerling te doen. • Wanneer er sprake is van een vertraagd overstapplan, heeft de begeleider swv van de betrokken vo-school een school-overstijgend perspectief en kijkt vanuit de rol van procesbewaker mee.	• Voorbereiding op overstap-moment januari vindt plaats in september/ oktober. • Voorbereiding op overstap-moment september vindt plaats in januari/ februari.

Stap 2: Oriëntatie op en met de vo-scholen

Vaak is er bij de overstap van po naar vo al een vo-school betrokken, denk hierbij aan leerlingen bij wie sprake is van een vertraagd overstapplan. Om een goede keuze te maken voor een passende vo-school is overleg tussen de leerling, ouders en de vso-school belangrijk. Het samenwerkingsverband nodigt het vso en de betreffende vo-scholen uit voor een overstaplunch. Tijdens deze lunch wordt verkend of de vo-scholen een passende onderwijsplek kunnen bieden aan de leerling. Welke informatie het vso en vo delen, is afhankelijk van de toestemming van ouders en leerling. Indien gewenst kan een leerling anoniem besproken worden.

Beide scholen maken afspraken over de voortgang. De vso-school organiseert een rondleiding en kennismakingsgesprek op de mogelijke nieuwe vo-school.

	Wat we doen	Hoe we dat doen	Wat zegt de wet	Wat de rol van het Team SWV is	Wanneer het plaatsvindt
Voortgezet Speciaal Onderwijs	• De vso-scholen hebben goed inzicht in de vo-scholen binnen SWV VO 30 06. • De vso-school zoekt een vo-school die past bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling, waarbij ook rekening wordt gehouden met het niveau, de afstand tot huis en de beschikbare ruimte op de school. • Het samenwerkingsverband organiseert een overstaplunch met het vso en de vo-scholen die mogelijk passend zijn voor de leerling. • Tijdens de overstaplunch maken we afspraken over praktische zaken, communicatie en regie. • Wanneer er sprake is van een vertraagd overstapplan dan heeft de vso-school al afspraken met de betrokken vo-school, waar de leerling op termijn naar overstapt, vastgelegd in het OPP.	• Het vso voert, samen met het team van SWV VO 30 06, oriënterende gesprekken met de vo-scholen tijdens de overstaplunch. • Het vso informeert de ouders en leerling vooraf zorgvuldig over dit proces. • De vso- en vo-scholen maken tijdens de overstaplunch afspraken voor een bezoek van de leerling en ouders aan de gekozen vo-scholen. • De vso-school legt de afspraken vast in het OPP. • Daarna vindt er een fysieke kennismaking plaats op de vo-school, bijvoorbeeld via een persoonlijke rondleiding of een meeloopdag.	• De leerling en ouders hebben de vrijheid om een school te kiezen. De vso-school luistert naar de wensen van de leerling en ouders voordat het advies geeft over het niveau en de schoolkeuze. Het vso neemt deze wensen mee in het advies. De vso-school heeft zorgplicht voor de leerling en moet samen met de leerling en ouders een passende nieuwe school vinden.	• De begeleider van het samenwerkingsverband heeft een school overstijgend perspectief en kijkt vanuit de rol van procesbewaker mee of alle mogelijkheden voor de leerling goed zijn onderzocht. • De begeleider van het samenwerkingsverband wordt gevraagd om mee te denken over een passende school voor de leerling en samen met alle betrokken partijen de keuzes voor een bepaalde school duidelijk te maken. • Wanneer er sprake is van een vertraagd overstapplan, heeft de begeleider van het samenwerkingsverband van de betrokken vo-school een school-overstijgend perspectief en kijkt vanuit de rol van procesbewaker mee.	• Overstapmoment januari: de overstaplunch in oktober is het einde van deze stap. • Overstapmoment september: de overstaplunch in februari is het einde van deze stap.

Stap 3: Voorbereiding op de overstap

De vso- en vo-school maken duidelijke afspraken over hoe de leerling kennismaakt met de nieuwe school, mentor/coach en klas, bijvoorbeeld door een meeloopdag. Bespreek dit goed met de leerling. De nieuwe mentor/coach speelt een belangrijke rol in een succesvolle overstap. Maak praktische afspraken voor de start, zoals wanneer het boekenpakket kan worden opgehaald en hoe de eerste schooldag verloopt. Denk hierbij aan het opvangen van de leerling bij de deur, het toekennen van een kluisje en verstrekken van inloggegevens.

Het is belangrijk dat het OPP van de vo-school gereed is voordat de leerling de overstap maakt. School maakt het OPP in overleg met de leerling en ouders. School maakt ook concrete afspraken over welke begeleiding en ondersteuning nodig zijn voor de leerling, mentor/coach en vo-school tijdens de overstap. Zorg voor een positieve afsluiting op de vso-school.

	Wat we doen	Hoe we dat doen	Wat zegt de wet	Wat de rol van het Team SWV is	Wanneer het plaatsvindt
Voortgezet Speciaal Onderwijs	• Vso, vo, ouders, leerling en begeleider van het samenwerkingsverband maken een gezamenlijk plan van aanpak voor de leerling gebaseerd op het OPP. • Het vso zorgt voor een warme overdracht en het vo zorgt voor een zachte landing.	• Het vso en vo bespreken samen in het startgesprek met de leerling, ouders en begeleider van het samenwerkingsverband de praktische zaken, zoals de datum van kennismaking met de klas en mentor, een maatje in de klas, informatie over boeken, kluisje, inloggegevens en het rooster. • De leerling oefent op de vso-school met vaardigheden zoals het omgaan met leswisselingen, het meenemen van schooltas en boeken en volgt zoveel mogelijk lesmethodes van het vo. • Het vso plant een datum voor het startgesprek en zorgt voor een goed afscheid op de vso-school. Scholen stemmen de administratieve afhandeling op elkaar af. • Het vso schakelt, indien nodig, externe hulp en begeleiding in.	• De nieuwe vo-school beslist formeel of het de nieuwe leerling toelaat. • Hoorrecht: de leerling heeft het recht om aan te geven bij wie hij of zij in de klas wil. Waar mogelijk, voldoet de school aan deze wens. • De ouders en de vso-school verstrekken alle relevante informatie. • Ouders en de leerling geven toestemming om gegevens te delen.	• De begeleider van het samenwerkingsverband is betrokken bij het maken van een gezamenlijk plan.	• Overstapmoment januari: vanaf de overstaplunch in oktober tot en met december. • Overstapmoment september: vanaf de overstaplunch in februari tot eind maart, vanwege de inschrijving voor 1 april. Deze periode kan doorgaan tot de zomervakantie.

Stap 4: Overstap en nazorg

De leerling start op de vo-school op het ondersteuningsniveau “Passend met Anderen.” Dit betekent dat de leerling intensieve ondersteuning krijgt. Er is een specifiek alternatief. Er worden regelmatig gesprekken gevoerd met alle betrokkenen, inclusief ouders en ketenpartners, over hoe het met de leerling gaat. In overleg met school, ouders, ketenpartners en begeleiders van het samenwerkingsverband, wordt de ondersteuning door het vso afgebouwd. Het vso blijft bereikbaar voor nazorg. Er blijven evaluaties plaatsvinden om de voortgang te monitoren.

	Wat we doen	Hoe we dat doen	Wat de wet zegt	Wat de rol van het Team SWV is	Wanneer het plaatsvindt
VO, ondersteuningsniveau Passend met anderen	• De leerling krijgt een specifiek alternatief, waarbij een expert betrokken is. • Het vo volgt de leerling en organiseert evaluatiemomenten. Het vo nodigt het vso hiervoor uit. • De betrokkenen bespreken zorgvuldig of de ondersteuning voor de leerling planmatig kan worden afgebouwd.	• In het OPP wordt een leerlinggebonden arrangement beschreven. • De leerling start prettig op school en de begeleiding op de vo-school is geregeld. • Het ondersteuningsteam besteedt regelmatig aandacht aan de leerling en het proces in de klas en de begeleiding. • Het team van docenten en direct betrokkenen krijgt praktische handelingsadviezen van het vso en wordt voldoende ondersteund door het ondersteuningsteam (OT) van school. • Ouders krijgen in de eerste periode regelmatig informatie over hoe het met de leerling gaat.	• De vo-school stelt binnen 6 weken na de start, samen met de leerling en ouders, een OPP op. In de praktijk gebeurt dit meestal al voor de overstap in stap 3. • Hoorrecht: de leerling en ouders hebben vooral hun mening gegeven over de invulling van de begeleiding op de vo-school, zoals de inhoud, frequentie, tijdstip en duur. • Zorgplicht: de vo-school waar de leerling wordt ingeschreven, heeft de zorgplicht.	• De begeleider van het samenwerkingsverband speelt altijd een rol bij dit ondersteuningsniveau. • De begeleider van het samenwerkingsverband volgt het proces en ondersteunt de overstap naar een ander ondersteuningsniveau.	• Overstapmoment januari: start na de kerstvakantie in januari. • Overstapmoment september: start na de zomervakantie in september.

Stap 5: Voortgang in regulier onderwijs

De leerling stapt binnen de ondersteuningsroute over van “Passend met Anderen” naar “Terug op koers”, richting de basisaanpak, waarbij de ondersteuning wordt afgebouwd. Het tijdspad voor deze stap is afhankelijk van de ondersteuningsbehoeften van de leerling.

	Wat we doen	Hoe we dat doen	Wat de wet zegt	Wat de rol van het Team SWV is	Wanneer het plaatsvindt
VO, ondersteuningsniveau: Weer terug op koers	• De vo-school biedt extra ondersteuning aan: individueel, in kleine groepen of in een aparte klas. • Een expert vanuit de school is hierbij betrokken. De vo-school monitort de voortgang van de leerling. • De ondersteuning wordt afgestemd op de onderwijsbehoefte van de leerling, in overleg met de leerling en ouders.	• De vo-school verwerkt het schoolaanbod in het OPP. • Er is regelmatig overleg met de leerling, ouders, mentor/coach, ketenpartner(s) en begeleider van het samenwerkingsverband.		• De begeleider van het samenwerkingsverband ontvangt altijd de benodigde informatie.	• Tot het einde van de school-carrière.
Basis + traject	• De leerling stroomt vanuit 'Weer terug op Koers' door naar regulier onderwijs binnen de vo-school. • School zet gerichte interventies in op gedrag, leren, aanwezigheid en welbevinden.	• Het traject vindt plaats binnen de regionale basisondersteuning, voor, tijdens of na de les. • De vo-school (mentor/coach/ docent) onderhoudt dit proces met hulp van een lid van het ondersteuningsteam. Dit kan eventueel ook in samenwerking met ketenpartners of begeleider van het samenwerkingsverband.		• De begeleider van het samenwerkingsverband kan bij een ondersteuningsvraag betrokken worden.	

	Wat we doen	Hoe we dat doen	Wat de wet zegt	Wat de rol van het Team SWV is	Wanneer het plaatsvindt
Basis aanpak	• De leerling is pedagogisch en didactisch aan het werk in de klas.	• De vo-school voert dit zelfstandig uit (mentor/coach/docent). • De aanpak vindt plaats binnen de regionale basisondersteuning tijdens de les.			